

SMART
TAX

คู่มือ

ภาษี
เงินได้

บุคคลธรรมดา

กรมสรรพากร
เต็มที่...เต็มใจ...ให้ประชาชน

ภาษีเงินได้

บุคคลธรรมดา

คำนำ

บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรได้กำหนดให้ บุคคลธรรมดาที่มีเงินได้ในปีภาษีที่ล่วงมาแล้ว มีหน้าที่ต้องยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษี ภายในวันที่ 1 มกราคม ถึงวันที่ 31 มีนาคม ของปีถัดจากปีที่มีเงินได้ เอกสารเผยแพร่ฉบับนี้ จึงได้นำความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ ของผู้มีเงินได้ รวมทั้งวิธีการคำนวณภาษีเพื่อให้ ผู้เสียภาษีได้รู้และเข้าใจ รวมทั้งได้ใช้เป็น แนวทางปฏิบัติทางภาษีได้อย่างถูกต้องและเป็น แนวทางเดียวกัน ทั้งนี้ ยังมีรายละเอียดในส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอีกมากมายที่สามารถค้นหาข้อมูลเพิ่มเติม ได้จากกรมสรรพากรที่ www.rd.go.th

หวังว่าเอกสารเผยแพร่ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ ต่อผู้มีเงินได้และผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งผู้สนใจทั่วไป ได้เป็นอย่างดี

กรมสรรพากร
กันยายน 2561

2	ภาษีเงินได้ บุคคลธรรมดา คืออะไร	26	ยื่นภาษีด้วย แบบแสดงรายการ อะไร
4	ใครมีหน้าที่ เสียภาษีเงินได้ บุคคลธรรมดา	28	ยื่นแบบ แสดงรายการภาษี ได้ที่ไหน
6	หลักการจัดเก็บ ภาษีเงินได้ บุคคลธรรมดา	29	วิธีการ ชำระภาษี
8	ประเภท ภาษีเงินได้ บุคคลธรรมดา	30	อัตราภาษีเงินได้ บุคคลธรรมดา
12	หักค่าใช้จ่าย อะไรได้บ้าง	32	วิธีการ คำนวณภาษี
20	หักค่าลดหย่อน และยกเว้น อะไรได้บ้าง	36	ความผิด ถ้าไม่ชำระภาษี ในเวลาที่กำหนด

1

ภาษีเงินได้ บุคคลธรรมดา คืออะไร

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา คือ ภาษี
ที่จัดเก็บจากบุคคลทั่วไปที่มีเงินได้
ไม่ว่าประเภทใด ชนิตใด ถ้าไม่มีกฎหมาย
ยกเว้นให้แล้วก็ต้องยื่นเสียภาษี

หรือคือ ภาษีที่จัดเก็บจากหน่วยภาษีที่มี
ลักษณะพิเศษตามที่กฎหมายกำหนด และมีรายได้
เกิดขึ้นตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งโดยปกติจัดเก็บ
เป็นรายปี รายได้ที่ได้รับในปีใด ๆ ผู้มีเงินได้มีหน้าที่
ต้องนำไปแสดงรายการด้วยตนเองตามแบบ
แสดงรายการภาษีที่กำหนด ภายในเดือนมกราคม
ถึงเดือนมีนาคมของปีถัดไป ผู้มีเงินได้บางกรณี
กฎหมายยังกำหนดให้ยื่นแบบฯ เสียภาษีตอนครึ่งปี
สำหรับรายได้ที่เกิดขึ้นจริงในช่วงครึ่งปีแรก
เพื่อเป็นการบรรเทาภาระภาษีที่ต้องชำระ
และเงินได้บางกรณีกฎหมายยังกำหนดให้
ผู้จ่ายทำหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่ายจากเงินได้ที่จ่าย
เพื่อให้มีการทยอยชำระภาษีด้วย

2

ใครมีหน้าที่ เสียภาษีเงินได้ บุคคลธรรมดา

ตามกฎหมายประมวลรัษฎากร กำหนดให้
บุคคลธรรมดาที่มีเงินได้มีหน้าที่ต้อง
เสียภาษี โดยได้กำหนดหน่วยภาษีเงินได้ไว้
ได้แก่

3

หลักการ จัดเก็บภาษีเงินได้ บุคคลธรรมดา

การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
มีหลักการจัดเก็บ แบ่งเป็น 2 หลักการ
ได้แก่

หลักแหล่งเงินได้ (Source Rule)

สำหรับเงินได้ที่เกิดขึ้นในประเทศไทย เนื่องจาก
หน้าทำงาน หรือกิจการที่ทำในประเทศไทย
หรือกิจการของนายจ้างในประเทศไทย หรือ
ทรัพย์สินที่อยู่ในประเทศไทย

หลักถิ่นที่อยู่ (Resident Rule)

สำหรับผู้ที่มิถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยรวมกันถึง
180 วันในปีภาษีใด และมีเงินได้จากแหล่งเงินได้
ในต่างประเทศ เนื่องจากหน้าทำงานหรือกิจการ
ที่ทำในต่างประเทศ หรือเนื่องจากทรัพย์สิน
ที่อยู่ในต่างประเทศ และผู้มีเงินได้นำเงินได้นั้น
เข้ามาในประเทศไทยภายในปีภาษีเดียวกับ
ปีที่เกิดเงินได้นั้น

4

ประเภท ภาษีเงินได้ บุคคลธรรมดา

+

เงินได้ที่ต้อง
เสียภาษีเงินได้
บุคคลธรรมดา

เรียกว่า เงินได้พึงประเมิน หมายถึง เงินได้
อันเข้าลักษณะพึงต้องเสียภาษีเงินได้
ซึ่งเกิดจากหน้าที่งานที่ทำ กิจกรรมที่ทำ
หรือเนื่องจากทรัพย์สิน ได้แก่ เงิน ทรัพย์สิน
ประโยชน์อื่นใดที่คำนวณได้เป็นตัวเงิน
เงินภาษีที่ผู้จ่ายออกแทน หรือเครดิตภาษี
ตามที่กฎหมายกำหนด

เกณฑ์เงินได้พึงประเมินขั้นต่ำที่มีเงินได้
ต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษี

1

บุคคลธรรมดาและ
ผู้ถึงแก่ความตาย
มีเงินได้พึงประเมินเกิน
ดังนี้

ประเภทเงินได้

เงินเดือนเพียงอย่างเดียว

โสด

120,000

สมรส

220,000

เงินได้ประเภทอื่น

60,000

120,000

2

ห้างหุ้นส่วนสามัญที่ไม่ใช่
นิติบุคคลหรือคณะบุคคล
ที่ไม่ใช่นิติบุคคล
มีเงินได้พึงประเมินเกิน

60,000
บาท

3

กองมรดก
ที่ยังไม่ได้แบ่ง
มีเงินได้
พึงประเมินเกิน

60,000
บาท

ปัจจุบันประมวลรัษฎากรแบ่งประเภท

เงินได้พึงประเมิน เป็น 8 ประเภท ได้แก่

1 เงินได้ประเภทที่ 1 ได้แก่ เงินได้จากการจ้างแรงงาน เช่น เงินเดือน ค่าจ้าง เบี้ยเลี้ยง โบนัส บำเหน็จบำนาญ เงินค่าเช่าบ้าน ฯลฯ

2 เงินได้ประเภทที่ 2 ได้แก่ เงินได้เนื่องจากหน้าที่หรือตำแหน่งงานที่ทำ หรือจากการรับทำงานให้ เช่น ค่าธรรมเนียม ค่านายหน้า ส่วนลด เบี้ยประชุม บำเหน็จ โบนัส ฯลฯ

3 เงินได้ประเภทที่ 3 ได้แก่ ค่าแห่งกิตติคุณ ค่าแห่งลิขสิทธิ์ หรือสิทธิอย่างอื่น เงินปี หรือเงินได้ที่มีลักษณะเป็นเงินรายปีอันได้มาจากพินัยกรรม นิติกรรมอย่างอื่น หรือคำพิพากษาของศาล

4 เงินได้ประเภทที่ 4 ได้แก่ ดอกเบี้ย เงินปันผล เงินส่วนแบ่งกำไร เงินลดทุน เงินเพิ่มทุน ผลประโยชน์ที่ได้จากการโอนหุ้น ฯลฯ

5 เงินได้ประเภทที่ 5 ได้แก่ เงินหรือผลประโยชน์อื่นที่ได้จากการให้เช่าทรัพย์สิน การผิดสัญญาเช่าซื้อทรัพย์สิน หรือการผิดสัญญาซื้อขายเงินผ่อน

6 เงินได้ประเภทที่ 6 ได้แก่ เงินได้จากวิชาชีพอิสระ เช่น วิชาชีพกฎหมาย การประกอบโรคศิลปะ (แพทย์) วิศวกรรม สถาปัตยกรรม การบัญชี ประณีตศิลปกรรม หรือวิชาชีพอื่นซึ่งจะได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดไว้

7 เงินได้ประเภทที่ 7 ได้แก่ เงินได้จากการรับเหมาที่ผู้รับเหมาต้องลงทุนด้วยการจัดหาสัมภาระในส่วนสำคัญนอกเหนือเครื่องมือ เช่น การรับเหมาก่อสร้าง

8 เงินได้ประเภทที่ 8 ได้แก่ เงินได้จากการธุรกิจ การพาณิชย์ การเกษตร การอุตสาหกรรม การขนส่ง การขายอสังหาริมทรัพย์ หรือเงินได้จากการอื่นที่ไม่ได้ระบุไว้ในเงินได้ประเภทที่ 1 ถึงประเภทที่ 7

5

หักค่าใช้จ่าย
อะไร
ได้บ้าง

ในการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา กฎหมายกำหนดให้เงินได้แต่ละประเภท สามารถหักค่าใช้จ่าย (ต้นทุน) ออกก่อน แล้วจึงนำเงินได้ที่หักค่าใช้จ่ายแล้วทั้งหมด ไปหักลดหย่อน เพื่อให้ได้เงินได้สุทธิ ไปคำนวณภาษีตามบัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

โดยเงินได้พึงประเมินที่จะนำมาใช้ในการคำนวณภาษี แบ่งออกเป็น 8 ประเภท (มาตรา 40(1)-(8)) เงินได้แต่ละประเภท มีการหักค่าใช้จ่ายในอัตราที่แตกต่างกัน โดยผู้มีเงินได้สามารถ เลือกหักค่าใช้จ่ายได้ 2 แบบ คือ

แบบที่ 1

การหักค่าใช้จ่ายเหมา
กำหนดไว้เป็นอัตราร้อยละ
ตามที่กฎหมายกำหนด

แบบที่ 2

การหักค่าใช้จ่าย
ตามความจำเป็น
และสมควร

ประเภทเงินได้

หักค่าใช้จ่าย

1 เงินได้จากการจ้างแรงงาน เช่น เงินเดือน ค่าจ้าง โบนัส เบี้ยเลี้ยง ฯลฯ

50% แต่ไม่เกิน 100,000 บาท
หากมีเงินได้ประเภทที่ 1 และ 2
ให้นำเงินได้ทั้ง 2 ประเภทรวมกัน
หักค่าใช้จ่ายได้ 50%
แต่รวมกันไม่เกิน 100,000 บาท

2 เงินได้จากหน้าที่หรือตำแหน่งงานที่ทำ หรือจากการรับทำงานให้ เช่น ค่าธรรมเนียม ค่านายหน้า ฯลฯ

3 ค่าแห่งกุฎีวิลล์ ค่าแห่งลิขสิทธิ์ หรือสิทธิอย่างอื่น

50% แต่รวมกันไม่เกิน 100,000 บาท
หรือตามที่จ่ายจริง

4 ดอกเบี้ย เงินปันผล ส่วนแบ่งกำไร ฯลฯ

หักค่าใช้จ่ายไม่ได้

5 เงินได้จากการให้เช่าทรัพย์สิน
• บ้าน โรงเรือน สิ่งปลูกสร้าง แพ
• ที่ดินที่ใช้ในการเกษตร
• ที่ดินที่ไม่ได้ใช้ในการเกษตร
• ยานพาหนะ
• ทรัพย์สินอื่น
การผดสัญญาเช่าซื้อ การผดสัญญาซื้อขายเงินผ่อน

ตามจริงหรืออัตราเหมา
30%
20%
15%
30%
10%
หักเป็นการเหมาได้ 20% วิธีเดียว

6 วิชาชีพอิสระ
• การประกอบโรคศิลปะ
• วิชากฎหมาย วิศวกรรม สถาปัตยกรรม
การบัญชี ประณีตศิลปกรรม

ตามจริงหรืออัตราเหมา
60%
30%

7 เงินได้จากการรับเหมา (ผู้รับเหมาต้องลงทุน จัดหาสัมภาระสำคัญนอกจากเครื่องมือ)

ตามจริงหรืออัตราเหมา 60%

8 รายได้อื่น นอกเหนือจาก 1-7*

ตามจริงหรืออัตราเหมา 40% และ 60%

*ตามพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 629) พ.ศ. 2560

ข้อสังเกต

1 กฎหมายให้หักเป็นการเหมาได้วิธีเดียว สำหรับเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(1)(2)

2 กฎหมายไม่ยอมให้หักค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น สำหรับเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(3) เฉพาะเงินปีหรือเงินได้ที่มีลักษณะเป็นเงินรายปีอันได้มาจากพินัยกรรม นิติกรรมอย่างอื่น หรือคำพิพากษาของศาล และเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(4) ทั้งหมด

3 กฎหมายให้เลือกหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมา หรือเลือกหักค่าใช้จ่ายตามจริงได้ สำหรับเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(5)-(8)

หากผู้มีเงินได้เลือกหักค่าใช้จ่ายตามความจำเป็นและสมควร รายจ่ายที่จะนำมาหักเป็นค่าใช้จ่ายต้องมีลักษณะดังนี้

- 1** เป็นค่าใช้จ่ายตามปกติ มีความเกี่ยวข้องและจำเป็นต่อการประกอบธุรกิจแต่ละประเภท หรือต่อเงินได้แต่ละชนิด
- 2** เป็นจำนวนที่สมควรและเหมาะสมแก่กิจการ
- 3** ไม่เป็นรายจ่ายที่กฎหมายห้ามมิให้หักเป็นรายจ่าย
- 4** ผู้มีเงินได้ต้องมีหลักฐานการหักค่าใช้จ่ายที่ตรวจสอบและพิสูจน์ได้ โดยเอกสารหลักฐานที่สามารถเป็นรายจ่ายทางภาษี ได้แก่

4.1 เอกสารการรับเงินของผู้รับเงิน อาทิ

- ใบรับ ตามมาตรา 105 ทวิ หรือ
- ใบสำคัญรับเงิน หรือ
- ใบรับรองแทนใบสำคัญรับเงิน

4.2 ใบกำกับภาษีหรือใบเสร็จรับเงินปรากฏเป็นชื่อผู้อื่น เช่น ค่าไฟฟ้าหรือค่าน้ำประปา เป็นต้น แต่ผู้มีเงินได้พิสูจน์ได้ว่าเป็นผู้จ่ายเงินตาม 4.1 และหลักฐานอื่น ๆ ประกอบ เช่น สัญญาเช่า เป็นต้น

4.3 ใบสำคัญจ่าย (Payment Voucher) ใช้สำหรับกรณีไม่มีหลักฐานตาม 4.1 โดยใบสำคัญจ่าย ต้องระบุ

- ชื่อ ที่อยู่ เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรของผู้รับเงิน
- วันที่จ่ายเงิน
- ระบุประเภทรายการที่จ่าย และจำนวนเงินที่จ่าย
- ลงลายมือชื่อผู้รับเงินไว้เป็นหลักฐาน
- มีการลงนามอนุมัติจ่ายโดยผู้มีอำนาจเท่านั้น โดยต้องแนบหลักฐานการจ่ายเงิน อาทิ
- สำเนาเช็คระบุชื่อผู้รับเงิน ซึ่งขีดฆ่าผู้ถือและขีดคร่อม A/C Payee only ที่มีหลักฐานว่าได้ตัดบัญชี Bank Statement ของผู้จ่ายเงินแล้ว หรือ
- สำเนาใบโอนเงินผ่านธนาคารหรือช่องทางอิเล็กทรอนิกส์
- กรณีชำระเป็นเงินสด ต้องแนบภาพถ่ายบัตรประจำตัวประชาชนของผู้รับเงิน

นอกจากนี้ ประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีเงินได้ (ฉบับที่ 161) ลงวันที่ 21 ธันวาคม 2549 ได้กำหนดให้**ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ไม่ได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม และมีเงินได้ตามมาตรา 40(5)-(8) แห่งประมวลรัษฎากร** จัดทำบัญชีหรือรายงานแสดงรายได้และรายจ่ายเป็นประจำวันภายใน 3 วันทำการนับแต่วันที่มียาได้หรือรายจ่าย โดยต้องมีรายการและข้อความตามแบบที่อธิบดีฯ ประกาศกำหนด สามารถเลือกลงรายการได้ 2 วิธี ดังนี้

► วิธีที่ 1 การลงรายการในรายงานเงินสดรับ-จ่าย เป็นยอดรวมของแต่ละวันทำการ

รายงานเงินสดรับ-จ่าย

ชื่อผู้ประกอบการ ร้าน ก. การช่าง
ชื่อสถานประกอบการ ร้าน ก. การช่าง

เลขประจำตัวประชาชน _____

เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร _____

วัน/เดือน/ปี	รายการ	รายรับ (บาท)	
1 ธ.ค. 59	ขายสินค้า	15,000	00
	ค่าเช่าร้าน	-	-
16 ธ.ค. 59	ซื้อสินค้า	-	-
31 ธ.ค. 59	ขายสินค้า	25,000	00
	ค่าแรงคนงาน	-	-
	รวม	40,000	00

รายจ่าย (บาท)				หมายเหตุ
ซื้อสินค้า		ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ		
-	-	-	-	
-	-	11,500	00	
15,000	-	-	-	
-	-	-	-	
-	-	5,000	00	
15,000	00	16,500	00	

สรุป รายรับ-รายจ่าย สำหรับเดือนธันวาคม 2559

รายรับ	ขายสินค้า	40,000 บาท
รายจ่าย	ซื้อสินค้า	15,000
	ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	16,500
กำไร (ขาดทุน)		31,500 บาท
		8,500 บาท

► วิธีที่ 2 การลงรายการในรายงานเงินสดรับ-จ่าย โดยลงรายละเอียดของรายการรายรับ-รายจ่าย

รายงานเงินสดรับ-จ่าย

ชื่อผู้ประกอบการ ร้าน ก. การช่าง
ชื่อสถานประกอบการ ร้าน ก. การช่าง

เลขประจำตัวประชาชน _____

เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร _____

วัน/เดือน/ปี	รายการ	รายรับ (บาท)	
1 ธ.ค. 59	ขายปูนซีเมนต์	15,000	00
	ค่าเช่าร้าน	-	-
16 ธ.ค. 59	ซื้อเหล็กเส้น	-	-
	ซื้อกระเบื้อง	-	-
31 ธ.ค. 59	ขายปูนซีเมนต์	5,000	00
	ขายกระเบื้อง	20,000	00
	ค่าแรงคนงาน	-	-
	รวม	40,000	00

รายจ่าย (บาท)				หมายเหตุ
ซื้อสินค้า		ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ		
-	-	-	-	
-	-	11,500	00	
8,000	00	-	-	
7,000	00	-	-	
-	-	-	-	
-	-	-	-	
-	-	5,000	-	
15,000	00	16,500	00	

สรุป รายรับ-รายจ่าย สำหรับเดือนธันวาคม 2559

รายรับ	ขายสินค้า	40,000 บาท
รายจ่าย	ซื้อสินค้า	15,000
	ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	16,500
กำไร (ขาดทุน)		31,500 บาท
		8,500 บาท

6

หักค่าลดหย่อน และยกเว้นอะไรได้บ้าง

ค่าลดหย่อนและยกเว้นเป็นอีกหนึ่งองค์ประกอบในการคำนวณภาษี

กฎหมายกำหนดให้นำไปหักออกจากเงินได้ได้อีกหลังจากหักค่าใช้จ่ายแล้ว โดยมีการหักลดหย่อนกรณีต่าง ๆ แตกต่างกันออกไป สรุปได้ดังนี้

กรณีบุคคลธรรมดา

หรือผู้ถึงแก่ความตายระหว่างปีภาษี

1 ผู้มีเงินได้

60,000 บาท

2 คู่สมรส (ไม่มีเงินได้)

60,000 บาท

3 ผู้มีเงินได้หรือคู่สมรส

ต่างฝ่ายต่างมีเงินได้ให้หักลดหย่อนรวมกันได้ไม่เกิน 120,000 บาท

4 บุตรชอบด้วยกฎหมายและบุตรบุญธรรม

คนละ 30,000 บาท (บุตรชอบด้วยกฎหมายหักได้ไม่จำกัดจำนวน หากนำบุตรบุญธรรมมาหักรวมกับบุตรชอบด้วยกฎหมาย รวมกันต้องไม่เกิน 3 คน)

5 ค่าอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดาที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป

และอยู่ในความอุปการะเลี้ยงดูของผู้มีเงินได้ โดยบิดามารดาต้องมีเงินได้พึงประเมินในปีภาษีที่ขอหักลดหย่อนไม่เกิน 30,000 บาท หักค่าลดหย่อนคนละ 30,000 บาท และสามารถหักลดหย่อนสำหรับบิดามารดาของคู่สมรสได้อีกคนละ 30,000 บาท

6 ค่าอุปการะเลี้ยงดูคนพิการหรือคนทุพพลภาพ

หักค่าลดหย่อน คนละ 60,000 บาท

7 ค่าเบี้ยประกันชีวิต (กรมธรรม์อายุ 10 ปีขึ้นไป)

ของผู้มีเงินได้หักค่าลดหย่อนและได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับเงินได้เท่าที่จ่ายจริงแต่ไม่เกิน 100,000 บาท ทั้งนี้ หากคู่สมรสมีการประกันชีวิตและความเป็นสามีภริยาได้มีอยู่ตลอดปีภาษี ผู้มีเงินได้มีสิทธิหักลดหย่อน สำหรับเบี้ยประกันชีวิตของคู่สมรสที่ไม่มีเงินได้ตามจำนวนที่จ่ายจริงแต่ไม่เกิน 10,000 บาท

แต่หากสามีภริยาต่างฝ่ายต่างมีเงินได้

(ก) ถ้าความเป็นสามีภริยาไม่ได้มีอยู่ตลอดปีภาษีที่ได้รับยกเว้นภาษี ให้สามีและภริยาซึ่งเป็นผู้มีเงินได้ต่างฝ่ายต่างได้รับยกเว้นภาษีตามจำนวนที่จ่ายจริง เฉพาะส่วนที่ไม่เกิน 10,000 บาท แต่ไม่เกิน 90,000 บาท ซึ่งไม่เกินเงินได้พึงประเมินของแต่ละคนหลังจากหักค่าใช้จ่าย ตามมาตรา 42 ทวิ ถึงมาตรา 46 แห่งประมวลรัษฎากรแล้ว

(ข) ถ้าความเป็นสามีภริยาได้มีอยู่ตลอดปีภาษีที่ได้รับยกเว้นภาษีและภริยาไม่ใช่สิทธิแยกยื่นรายการและเสียภาษีต่างหากจากสามีตามมาตรา 57 เบญจ แห่งประมวลรัษฎากร ให้สามีและภริยาซึ่งเป็นผู้มีเงินได้ต่างฝ่ายต่างได้รับยกเว้นภาษีตามจำนวนที่จ่ายจริง เฉพาะส่วนที่เกิน 10,000 บาท แต่ไม่เกิน 90,000 บาท ซึ่งไม่เกินเงินได้พึงประเมินของแต่ละคน หลังจากหักค่าใช้จ่าย ตามมาตรา 42 ทวิ ถึงมาตรา 46 แห่งประมวลรัษฎากรแล้ว

(ค) ถ้าความเป็นสามีภริยาได้มีอยู่ตลอดปีภาษีที่ได้รับยกเว้นภาษีและภริยาใช้สิทธิแยกยื่นรายการและเสียภาษีต่างหากจากสามี ตามมาตรา 57 เบญจ แห่งประมวลรัษฎากร ให้สามีและภริยาซึ่งเป็นผู้มีเงินได้ต่างฝ่ายต่างได้รับยกเว้นภาษีตามจำนวนที่จ่ายจริง เฉพาะส่วนที่เกิน 10,000 บาท แต่ไม่เกิน 90,000 บาท ซึ่งไม่เกินเงินได้พึงประเมินของแต่ละคน หลังจากหักค่าใช้จ่าย ตามมาตรา 42 ทวิ ถึงมาตรา 46 แห่งประมวลรัษฎากรแล้ว

8 ค่าเบี้ยประกันสุขภาพบิดามารดาของผู้มีเงินได้และคู่สมรส

หักค่าลดหย่อนเท่าที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน **15,000** บาท
ทั้งนี้ บิดามารดาของผู้มีเงินได้และคู่สมรสต้องไม่มีเงินได้พึงประเมินในปีภาษีที่ใช้สิทธิยกเว้นภาษีเงินได้เกิน **30,000** บาท

9 เงินสะสมที่จ่ายเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

หักลดหย่อนได้ตามจำนวนที่ได้จ่ายไปจริงในปีภาษี แต่ไม่เกิน **10,000** บาท ส่วนที่เกิน **10,000** บาท แต่ไม่เกิน **490,000** บาท ซึ่งไม่เกินร้อยละ 15 ของค่าจ้างให้หักจากเงินได้

10 เงินค่าซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF)

ได้รับยกเว้นเท่าที่จ่ายเงินค่าซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ในอัตราไม่เกินร้อยละ 15 ของเงินได้พึงประเมินที่ได้รับซึ่งต้องเสียภาษีเงินได้ในปีภาษีนั้น และเมื่อรวมกับเบี้ยประกันชีวิตแบบบำนาญ เงินสะสมเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ เงินสะสมเข้ากองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ เงินสะสมเข้ากองทุนสงเคราะห์ตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชน และเงินสะสมเข้ากองทุนการออมแห่งชาติแล้ว ต้องไม่เกิน **500,000** บาท

11 ค่าเบี้ยประกันชีวิตแบบบำนาญ

หักค่าลดหย่อนในอัตราร้อยละ 15 ของเงินได้ที่นำมาเสียภาษีเงินได้ในแต่ละปี แต่ไม่เกิน **200,000** บาทต่อปี

ทั้งนี้ ต้องเป็นค่าเบี้ยประกันชีวิตแบบบำนาญ ความคุ้มครองตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป และจ่ายผลประโยชน์เงินบำนาญเมื่อผู้มีเงินได้อายุตั้งแต่ 55 ปีขึ้นไปถึงอายุ 85 ปีหรือกว่านั้น และเมื่อรวมกับเงินสะสมเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ เงินสะสมเข้ากองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) เงินสะสมเข้ากองทุนสงเคราะห์ตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชน เงินที่ซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF) และเงินสะสมเข้ากองทุนการออมแห่งชาติ ต้องไม่เกิน 500,000 บาท

12 เงินสะสมกองทุนการออมแห่งชาติ

ตามจำนวนที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน **500,000** บาท และเมื่อรวมกับเบี้ยประกันชีวิตแบบบำนาญ เงินสะสมเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ เงินสะสมเข้ากองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ เงินสะสมเข้ากองทุนสงเคราะห์ตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชน และเงินที่ซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF) แล้วต้องไม่เกิน **500,000** บาท

13 ค่าซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมหุ้นระยะยาว (LTF)

หักค่าลดหย่อนเท่าที่จ่ายจริง แต่ไม่เกินร้อยละ 15 ของเงินได้พึงประเมินที่ได้รับซึ่งต้องเสียภาษีเงินได้ในปีนั้น แต่ไม่เกิน **500,000** บาท และต้องถือหน่วยลงทุนในกองทุนรวมระยะยาว (LTF) ต่อเนื่องกันไม่น้อยกว่า 7 ปีปฏิทิน แต่ไม่รวมถึงกรณีผู้มีเงินได้ไถ่ถอนหน่วยลงทุนรวมหุ้นระยะยาว เพราะเหตุพหุผลภาพหรือตาย

14 ดอกเบี้ยกู้ยืมที่จ่ายให้แก่ธนาคารหรือสถาบันการเงินอื่น

บริษัทประกันชีวิตสหกรณ์หรือนายจ้างสำหรับการกู้ยืมเงินเพื่อซื้อ เช่าซื้อ หรือสร้างอาคารอยู่อาศัยโดยจำนองอาคารที่ซื้อหรือสร้างเป็นประกันการกู้ยืม หักค่าลดหย่อนตามจำนวนเท่าที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน **100,000** บาท

15 เงินสมทบกองทุนประกันสังคม

หักค่าลดหย่อนเท่าที่จ่ายจริง

16 ค่าเบี้ยประกันสุขภาพ

หักค่าลดหย่อนเท่าที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน **15,000** บาท แต่เมื่อรวมเบี้ยประกันชีวิตต้องไม่เกิน **100,000** บาท

17 เงินบริจาค

- เงินบริจาคสนับสนุนการศึกษา การกีฬาและอื่น ๆ หักได้ 2 เท่าของที่จ่ายจริง แต่ไม่เกินร้อยละ 10 ของเงินได้หลังหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนอื่น ๆ
- เงินบริจาค หักได้เท่าที่จ่ายจริง แต่ไม่เกินร้อยละ 10 ของเงินได้หลังหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อน

ยกเว้นเงินได้ 190,000 บาท สำหรับ

1. ผู้มีเงินได้ซึ่งเป็นคนพิการและมีอายุไม่เกิน 65 ปีบริบูรณ์
2. ผู้มีเงินได้ที่มีอายุตั้งแต่ 65 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป

กรณีหักหุ้นส่วนสามัญที่ไม่ใช่นิติบุคคล หรือคณะบุคคลที่ไม่ใช่นิติบุคคล

หักค่าลดหย่อนได้คนละ **60,000** บาท แต่รวมกันต้องไม่เกิน **120,000** บาท

1 เงินบริจาคสนับสนุนการศึกษาและการกีฬา

หักได้ 2 เท่าของที่จ่ายจริง แต่ไม่เกินร้อยละ 10 ของเงินได้หลังหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อน

2 เงินบริจาค

หักได้เท่าที่จ่ายจริง แต่ไม่เกินร้อยละ 10 ของเงินได้หลังหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อน

กรณีกองมรดกที่ยังไม่ได้แบ่ง

หักค่าลดหย่อนได้คนละ **60,000** บาท

1 เงินบริจาคสนับสนุนการศึกษาและการกีฬา

หักได้ 2 เท่าของที่จ่ายจริง แต่ไม่เกินร้อยละ 10 ของเงินได้หลังหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อน

2 เงินบริจาค

หักได้เท่าที่จ่ายจริง แต่ไม่เกินร้อยละ 10 ของเงินได้หลังหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อน

7

ยื่นภาษีด้วย แบบแสดงรายการ อะไร

- สำหรับผู้มีเงินได้ในกรณีทั่วไปตั้งแต่เงินได้ประเภทที่ 1-8 ที่ได้รับในระหว่างปีภาษีที่ล่วงมาแล้ว ให้ยื่นแบบฯ ภายในเดือนมีนาคมของปีภาษีถัดไป

1

แบบ ภ.ง.ด.90
แบบแสดงรายการ
ภาษีเงินได้
บุคคลธรรมดาสิ้นปี

2

แบบ ภ.ง.ด.91
แบบแสดงรายการ
ภาษีเงินได้
บุคคลธรรมดาสิ้นปี

3

แบบ ภ.ง.ด.93
แบบแสดงรายการ
ภาษีเงินได้
บุคคลธรรมดา

4

แบบ ภ.ง.ด.94
แบบแสดงรายการ
ภาษีเงินได้
บุคคลธรรมดาครึ่งปี

5

แบบ ภ.ง.ด.95
แบบแสดงรายการ
ภาษีเงินได้
บุคคลธรรมดา

- สำหรับใช้ยื่นก่อนถึงกำหนดเวลาการยื่นแบบฯ ให้ยื่นแบบฯ ภายในเดือนมีนาคมของปีถัดจากปีที่ได้รับเงินได้พึงประเมิน

- สำหรับคนต่างด้าวผู้มีเงินได้จากการจ้างแรงงานจากสำนักงานปฏิบัติการภูมิภาค ให้ยื่นแบบฯ ภายในเดือนมีนาคมของปีภาษีถัดไป

8

ยื่นแบบแสดง รายการภาษี ได้ที่ไหน

ผู้มีเงินได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด มีหน้าที่ต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา พร้อมทั้งชำระภาษี (ถ้ามี) ได้ที่

1 สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาทุกแห่ง

2 ที่ทำการไปรษณีย์ เฉพาะที่มีภูมิลำเนาในกรุงเทพมหานครเท่านั้น โดยส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนพร้อมแนบเช็คหรือธนาคัตตามจำนวนเงินภาษีที่ต้องชำระทั้งจำนวน ภายในกำหนดเวลาการยื่นแบบฯ โดยส่งไปยัง

กองบริหารการคลังและรายได้ กรมสรรพากร
อาคารกรมสรรพากร เลขที่ 90 ซอยพหลโยธิน 7
ถนนพหลโยธิน แขวงพญาไท เขตพญาไท
กรุงเทพฯ 10400

3 Internet ทาง www.rd.go.th
หรือทาง RD Smart Tax Application
ทางโทรศัพท์มือถือ

9

วิธีการ ชำระภาษี

1

ชำระด้วยเงินสด
หรือ
บัตรเครดิต

2

ชำระด้วยธนาคัต

3

ชำระด้วยเช็ค
หรือ
ดราฟต์

4

ชำระด้วยอิเล็กทรอนิกส์
e-Payment
ATM on internet
Internet Credit Card

5

ชำระด้วยชุดชำระเงิน
Pay in slip
ของธนาคาร

10

อัตรา

ภาษีเงินได้
บุคคลธรรมดา

ได้รับ ยกเว้น	150,000	1 - 150,000
5	150,000	150,001 - 300,000
10	200,000	300,001 - 500,000
15	250,000	500,001 - 750,000
20	250,000	750,001 - 1,000,000
25	1,000, 000	1,000,001 - 2,000,000
30	3,000,000	2,000,001 - 5,000,000
35	-	5,000,001 บาทขึ้นไป
อัตราภาษี (ร้อยละ)	ช่วงเงินได้สุทธิ ของแต่ละชั้น	เงินได้สุทธิ (บาท)

11

วิธีการ คำนวณภาษี

การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา โดยทั่วไปหากผู้ใดมีเงินได้ถึงเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด ต้องนำเงินได้ไปคำนวณภาษีตอนสิ้นปี เพื่อยื่นแบบฯ และชำระภาษี ซึ่งการคำนวณภาษีมียูวิธีคำนวณ 2 วิธี

▶ วิธีที่ 1

คำนวณภาษีจากเงินได้สุทธิประกอบด้วยส่วนสำคัญ ได้แก่ เงินได้พึงประเมิน หักเงินได้ที่ได้รับยกเว้น หักค่าใช้จ่าย หักค่าลดหย่อน หักเงินบริจาค แล้วจึงนำเงินได้สุทธินั้นไปคำนวณภาษีตามบัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

เงินได้พึงประเมิน		xxx
หัก เงินได้ที่ได้รับยกเว้น	xx	
หัก ค่าใช้จ่าย	xx	
หัก ค่าลดหย่อน	xx	
หัก เงินบริจาค (ถ้ามี)	xx	xxx
เงินได้สุทธิ		xxx

ภาษีที่ต้องชำระ (ถ้ามี) = เงินได้สุทธิ x อัตราภาษี (5%-35%)

▶ วิธีที่ 2

คำนวณจากเงินได้พึงประเมินตั้งแต่ 120,000 บาท ขึ้นไป โดยไม่หักค่าใช้จ่ายหรือหักค่าลดหย่อนใด ๆ คุณด้วยอัตราภาษีร้อยละ 0.5 จะได้จำนวนภาษีที่ต้องชำระ ทั้งนี้ผู้มีเงินได้ที่มีเงินได้หลายประเภท (ไม่รวมเงินได้ประเภทที่ 1 เงินได้จากการจ้างแรงงาน)

ภาษีที่ต้องชำระ = เงินได้พึงประเมิน (ไม่รวมเงินเดือน) x 0.5%

เมื่อคำนวณภาษีตามวิธีที่ 1 แล้ว ต้องพิจารณาว่า จะต้องคำนวณภาษีตามวิธีที่ 2 ด้วยหรือไม่ โดยพิจารณาจากเงินได้พึงประเมินทุกประเภทในปีภาษี แต่ไม่รวมเงินได้พึงประเมินประเภทที่ 1 (เงินเดือน) หากมีจำนวนรวมกันตั้งแต่ 120,000 บาท ขึ้นไป จะต้องคำนวณภาษีตามวิธีที่ 2 อีกครั้งหนึ่ง ในอัตราร้อยละ 0.5 แล้วนำจำนวนภาษีที่คำนวณได้มาเปรียบเทียบกับ โดยให้ถือเอาจำนวนภาษีที่สูงกว่าเป็นเงินภาษีที่ต้องเสียสำหรับปีภาษีนั้น

ตัวอย่างการคำนวณภาษี

ในปี พ.ศ. 2560 นาย ก มีภรรยาจดทะเบียนสมรสตามกฎหมายมีบุตรด้วยกันจำนวน 2 คน (อายุ 10 ปี และ 3 ปี) ศึกษา 1 คน ไม่ได้ศึกษา 1 คน) ภรรยาไม่มีเงินได้ นาย ก มีรายได้เงินเดือนเดือนละ 100,000 บาท มีเงินได้ค่านายหน้า จำนวน 50,000 บาท มีรายได้ค่าเช่าบ้านเดือนละ 15,000 บาท มีเงินได้จากวิชาชีพอิสระ (วิศวกร) จำนวน 680,000 บาท จ่ายประกันสังคม จำนวน 9,000 บาท จ่ายประกันชีวิตของตนเอง จำนวน 50,000 บาท ประกันชีวิตของภรรยา จำนวน 20,000 บาท (สัญญากรมธรรม์ 10 ปี) จ่ายเงินบริจาค จำนวน 30,000 บาท ถูกหักภาษี ณ ที่จ่ายไว้ จำนวน 200,000 บาท

การคำนวณภาษีตามวิธีที่ 1

รายได้เงินเดือนเดือนละ 100,000 บาท		
รวมทั้งปี (100,000 × 12)	=	1,200,000
รายได้ค่านายหน้า	=	50,000
รวมรายได้ประเภทที่ 1 และ 2	=	1,250,000
หัก ค่าใช้จ่าย 50% แต่ไม่เกิน 100,000	=	100,000 1,150,000
รายได้ค่าเช่าบ้าน (15,000 × 12)	=	180,000
หัก ค่าใช้จ่าย 30%	=	54,000 126,000
รายได้วิชาชีพอิสระ (วิศวกร)	=	680,000
หัก ค่าใช้จ่าย 30%	=	204,000 476,000
รวมเงินได้หลังหักค่าใช้จ่าย	=	1,752,000
หัก ค่าลดหย่อน		
- ตนเอง	=	60,000
- ภรรยา	=	60,000
- บุตร 2 คน (30,000 × 2)	=	60,000
- ประกันสังคม	=	9,000
- ประกันชีวิต (ตนเอง)	=	50,000
- ประกันชีวิต (คู่สมรส)	=	10,000 249,000
เงินได้หลังหักค่าลดหย่อน	=	1,503,000
หัก เงินบริจาค เท่าที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 10%	=	30,000
เงินได้สุทธิ	=	1,473,000

การคำนวณภาษี

วิธีที่ 1

ภาษีที่ต้องชำระ = เงินได้สุทธิ × อัตราภาษี

เงินได้ 150,000 บาท ได้รับยกเว้นภาษี	
เงินได้ 150,001 - 300,000 บาท ร้อยละ 5	= 7,500
เงินได้ 300,001 - 500,000 บาท ร้อยละ 10	= 20,000
เงินได้ 500,001 - 750,000 บาท ร้อยละ 15	= 37,500
เงินได้ 750,001 - 1,000,000 บาท ร้อยละ 20	= 50,000
เงินได้ 473,000 บาท ร้อยละ 25	= 118,250
ภาษีที่คำนวณได้ตามวิธีที่ 1	= 233,250
ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายที่ถูกหักไว้	= 200,000
ภาษีที่ต้องชำระเพิ่มเติม	= <u>33,250</u>

วิธีที่ 2

ภาษีที่ต้องชำระ =
เงินได้พึงประเมิน (ไม่รวมเงินเดือน) × 0.5%

รายได้ทุกประเภท (ยกเว้นเงินเดือน)	= 910,000 × 0.5%
มารวมคำนวณภาษี	
	= 4,550 บาท

หากภาษีที่เสียไม่เกิน 5,000 บาท ได้รับสิทธิยกเว้นภาษีเงินได้
ตามวิธีที่ 2 (พระราชกฤษฎีกา ฉบับที่ 480 พ.ศ. 2552)

ดังนั้น ในกรณีตามตัวอย่างนี้
จะต้องเสียภาษีเพิ่มเติม เป็นเงินจำนวน **33,250 บาท**

12

ความผิด ถ้าไม่ชำระภาษี ในเวลาที่กำหนด

เบี้ยปรับและเงินเพิ่ม ถือเป็น
บทลงโทษเกี่ยวกับภาษีอากร
อย่างหนึ่ง และอาจมีโทษทางอาญาด้วย
แล้วแต่ความผิดว่าเป็นเรื่องร้ายแรงขึ้นไหนด
โดยหากบุคคลใดยื่นแบบฯ ภายในกำหนด
แต่ชำระภาษีไม่ครบถ้วน หรือยื่นแบบฯ ล่าช้า
เลย หรือหลีกเลี่ยงการยื่นแบบฯ จะต้อง
เสียเงินเพิ่มและเบี้ยปรับตามกฎหมายกำหนด
และหากฝ่าฝืนไม่ยอมชำระ ก็ต้องรับโทษ
ทางอาญาด้วย ซึ่งมีบทลงโทษ ดังนี้

1

กรณีไม่ชำระภาษีภายในกำหนดเวลา จะต้อง
เสียเงินเพิ่มอีกร้อยละ 1.5 ต่อเดือน (เศษของเดือน
ให้นับเป็น 1 เดือน) ของเงินภาษีที่ต้องชำระนับแต่วัน
พ้นกำหนดเวลาการยื่นรายการจนถึงวันชำระภาษี

2

กรณีเจ้าพนักงานตรวจสอบออกหมายเรียก
และปรากฏว่าไม่ได้ยื่นแบบแสดงรายการไว้
หรือยื่นแบบแสดงรายการไว้แต่ชำระภาษี
ขาดหรือต่ำไป นอกจากจะต้องรับผิดชำระ
เงินเพิ่มแล้ว ยังจะต้องรับผิดเสียเบี้ยปรับอีก 1 เท่า
หรือ 2 เท่าของภาษีที่ต้องชำระ แล้วแต่กรณี
เงินเบี้ยปรับดังกล่าวอาจลดหรือตัดได้ตามระเบียบ
ที่อธิบดีกำหนดโดยอนุวัติรัฐมนตรี

3

กรณีไม่ยื่นแบบแสดงรายการ ภ.ง.ด.90
ภ.ง.ด.91 หรือ ภ.ง.ด.94 ภายในกำหนดเวลา
ต้องระวางโทษปรับทางอาญาไม่เกิน 2,000 บาท

4

กรณีจงใจ แจ้งข้อความเท็จ หรือแสดง
หลักฐานเท็จหรือฉ้อโกง เพื่อหลีกเลี่ยงหรือ
พยายามหลีกเลี่ยงการเสียภาษีอากร มีโทษจำคุก
ตั้งแต่ 3 เดือนถึง 7 ปี และปรับตั้งแต่ 2,000 บาท
ถึง 200,000 บาท

5

กรณีเจตนาไม่ยื่นแบบแสดงรายการเพื่อ
หลีกเลี่ยงการเสียภาษีอากร มีโทษปรับไม่เกิน
200,000 บาท หรือจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือทั้งปรับ
ทั้งจำ

หากมีข้อสงสัย สามารถสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่

- 1 สำนักงานสรรพากรพื้นที่ทั่วประเทศ
- 2 ศูนย์สารสนเทศสรรพากร
(RD Intelligence Center 1161)
- 3 เว็บไซต์กรมสรรพากร www.rd.go.th

กรมสรรพากร
The Revenue Department
RD Intelligence Center 1161
www.rd.go.th

พ.ร.บ. 2661 พ.พ.ครั้งที่ 1 จำนวน 200,000 เล่ม